Chayamána and descendant of Prithu; (mentioned *Ṛigv.* VI. 27. 5. 8.). E. वृत् with आ and अभि, krit aff. णिनि.

अभ्यावृत्त Tatpur. m. f. n. (-त्तः-त्ता-त्तम्) [1] Come towards, approached; e. g. *Vájas.*: वातो ऽभ्यावृत्तः 'the Soma when it comes (to the assembly for being eaten as a remains of the sacrifice) is Wind'. [[2] Repeated.] E. वृत् with आ and अभि, krit aff. क्त.

अभ्यावृत्ति Tatpur. f. (-त्तिः) Repetition; e. g. *Pán.*: संख्यायाः क्रियाभ्यावृत्तिगणने कृत्वसुच् (*Káś.*: पौनःपुन्यमभ्यावृत्तिः); or *Jaim. Sútr.*: कारणादभ्यावृत्तिः. E. वृत् with आ and अभि, krit aff. क्तिन्.

अभ्याश Tatpur. 1. m. f. n. (-शः-शा-शम्) Near, proximate; e. g. *Kumáras.*: तया व्याहृतसंदेशा सा बभौ निभृता प्रिये। चूतयष्टिरिवाभ्याशे मधौ (in the approaching spring) परभृतोन्मुखी; or *Patanj.* on *Pán.* V. 4. 50 v. 3: समीपीभवति। अभ्याशीभवति। अन्तिकीभवति &c.; comp. समभ्याशीकरण; a noun depending on it stands in the gen. or abl.; e. g. *Káś.* on *Pán.* II. 3. 34.: अभ्याशं ग्रामस्य or ग्रामात्.

2. n. (-शम्) Neighbourhood, vicinity; e. g. *Mahábh. Draupadihar.*: धनुषो ऽभ्याशमागत्य तस्थौ गिरिरिवाचलः; or *Nalop.*: सहसाभ्यागतां भैमीमभ्याशपरिवर्तिनीम्। जग्राहाजगरः &c. — It retains its abl. ending when compounded with a past partic. in क्त; e. g. *Káś.*: अभ्याशादागतः. [The *Amarak.* and *Hem.* give the word as having three genders; the *Med.* and *Trikáṇḍaś.* have the form अभ्यास as a masc. in the sense of *vicinity*; on the latter form see the remark at the end. A masc. nom. अभ्याशः in the sense 'neighbourhood', has not come under my observation; the cases °शस्य, °शम् &c. are better referred to a neuter.]

3. m. (-शः) Result, consequence; e. g. *Chhánd. Up.*: स य एतदेवं विद्वान्साधु सामेत्युपास्ते ऽभ्याशो ह यदेनं साधवो धर्मा आ च गच्छेयुरुप च नमेयुः (*Śank.*: साधुगुणवद्विद्वांस्तस्यैतत्फलमभ्याशः &c.); or तद्य इह रमणीयचरणा अभ्याशो ह यत्ते रमणीयां योनिमापद्येरन् (*Śank.*: तेनानुशयेन पुण्येन कर्मणा चन्द्रमण्डले भुक्तशेषेणाभ्याशो ह &c. (In other passages of *Dr. Röer*'s ed. of the *Chh. Up.* the word is written, when implying the same sense, अभ्यास, e. g. कामं ध्यायन्नप्रमत्तो ऽभ्यासो ह यदस्मै स कामः समृध्येत; or स य एतमेवं विद्वानादित्यं ब्रह्मेत्युपास्ते ऽभ्यासो ह यदेनं साधवो घोषा आ च गच्छेयुः &c.) E. अश् with अभि, krit aff. घञ्. [The comm. to the *Amarak.* who give only the sense 'near', allow the word to be written अभ्याश or अभ्यास, equally so *Vallabhag.* on *Hem.* — *Ráyamukuṭa* is even at hand with an E. सद् with आ and अभि, krit aff. ड, which he founds on the *Vártt.* to *Pán.* III. 2. 101.; or अस् (cl. 4) with अभि, krit aff. घञ्. But though the confusion between the two forms is undeniable, it is certain that the best Mss., and among them the grammatical ones, write always अभ्याश in the sense of 'near'; and it seems to me, too, that the meaning 'result' is better referred to अभ्याश, than to अभ्यास, because it follows more naturally, like that of 'near', from a radical expressing quickness, pervasion, than from the radical अस्, 'to throw'. An analogy for both meanings is afforded by अभ्यागम q. v.]

अभ्याशादागत Tatpur. m. f. n. (-तः-ता-तम्) Come from near, arrived from the neighbourhood. (*Káśiká* on *Pán.* II. 1. 39. and VI. 3. 2.; with the udátta on the fourth syllable, according to VI. 2. 49. v. 5: अपूर्वपदार्थमिति चेत्कारके ऽतिप्रसङ्गः; *Pat.*: ..... दूरादागतः (as instance)। स यथैव गतिपूर्वपदस्य भवति। एवं कारकपूर्वपदस्यापि प्राप्नोति; *Kaiyy.*: ..... अत्र याथादिस्वर (VI. 2. 144.) इष्यते गतिस्वरस्यानन्तरग्रहणात्प्राप्नोति). E. अभ्याश with the affix of the abl., and आगत.

अभ्याशीकरण Tatpur. n. (-णम्) See समभ्याशीकरण. E. अभ्याश, taddh. aff. च्वि, and करण.

अभ्याशीभू v. s. v. भू.

अभ्यास I. Tatpur. m. (-सः) [1] Repetition, repeated occurence; e. g. *Manu*: ते ऽभ्यासात्कर्मणां तेषां पापानामल्पबुद्धयः। संप्राप्नुवन्ति दुःखानि &c.; or *Kátyáy. Śr. S.*: अभिप्लवाभ्यासेनाभिपूरणम्; or *Kumárila* on a *Mánava-Kalpa-S.*: चिरित्यभ्यासो ऽनुवादः; or the *Mit.* on *Yájnav.* (2. 81.): एतच्च ..... अनभ्यासे च द्रष्टव्यम्। लोभादिकारणविशेषपरिज्ञाने ऽभ्यासे च मनुनोक्तम्; or the *same* on *Yájn.* (3. 255.): अज्ञानतो ऽभ्यासे तु वसिष्ठेनोक्तम्। ..... ज्ञानतो ऽभ्यासे तु शङ्खोक्तम्। ..... अत्यन्ताभ्यासे हरीतोक्तम्; or *Raghun. Práyaśchittat.* (a quotation): गोघ्नवद्विहितः कल्पश्चान्द्रायणमथापि वा। अभ्यासे तु तयोर्भूयस्ततः शुद्धिमवाप्नुयात्; or *Jaimini-Sútras*: आप्येयस्तूक्तहेतुत्वादभ्यासेन प्रतीयेत; or यावज्जीविको ऽभ्यासः कर्मधर्मः; or अभ्यासो वा विकारात्स्यात्। पशुस्त्वेवं प्रधानं स्यादभ्यासस्य तन्निमित्तत्वात्समासशब्दः स्यात्; or अर्थवांस्तु नैकत्वादभ्यासः स्यात्.....; or वेदिप्रोक्षणे मन्त्राभ्यासः कर्मणः पुनःप्रयोगात् &c. &c.; or *Ved. Sútr.*: आनन्दमयो ऽभ्यासात्; (*Śankara*: परमात्मानन्दमयो भवितुमर्हति। कुतः। अभ्यासात्। परस्मिन्नेव ह्यात्मन्यानन्दशब्दो बहुकृत्वो ऽभ्यस्यते); or *Nyáya-S.*: नानुवादपुनरुक्तयोर्विशेषः शब्दाभ्यासोपपत्तेः॥ शीघ्रतरगमनोपदेशवदभ्यासाद्विशेषः; or अभ्यासात् (sound is permanent on account of its frequent occurrence)॥ अन्यत्वे ऽप्यभ्यासस्योपचारात्; or *Mádh. Jaiminiyany.*: .....सूक्तं चिरावर्तनीयम्। तत्र प्रथमावृत्तौ प्रथमाया ऋचस्त्रिरभ्यासः; or अभ्यासादन्यकर्मत्वं दर्शेष्टौ द्विः प्रयुज्यताम् &c. &.; or *Mádh. Sarvadarś. (Páṇinid.)*: यथा स्वाध्यायः सकृत्पठ्यमानो नावधार्यते। अभ्यासेन तु स्फुटावसायः &c.; or *Mádhava* observes in his comm. on the *Aitareyabr.* at the end of several chapters, that the last word is to be repeated to indicate the close of the chapter, e. g. the word भवति at the end of the first Adhyáya is to be repeated: भवतिशब्दस्याभ्यासो ऽध्यायसमाप्त्यर्थः; or at the end of the fifth Adhy. or the first Panchiká: अभ्यासो ऽध्यायसमाप्त्यर्थः, similarly at the end of the seventh, ninth, tenth &c. &c. Adhyáyas. See also s. v. आकूपार. [2] Repeated practice, repeated use of a thing, habit; e. g. *Páṇini*: मिथ्योपपदात्कृञो ऽभ्यासे; or *Yájnav.*: तत्रात्मा हि स्वयं किंचित्कर्म किंचित्स्वभावतः। करोति किंचिदभ्यासाद्धर्माधर्मोभयात्मकम्; or *Mit.* on *Yájn.* (3. 253.): अभ्यासे तु सुराया इति वासिष्ठे &c.; or *Medhát.* on *Manu*: (व्यसनस्य च मृत्योश्च व्यसनं कष्टमुच्यते) व्यसनशब्देनात्यन्ताभ्यासः। एतद्दुर्गविषय उच्यते (i. e. in the sense of 'bad habit, vice'); or *Nyáya-S.* (soul is eternal): प्रेत्याहाराभ्यासकृतात्स्तन्याभिलाषात्; or (knowledge of the absolute truth increases) समाधिविशेषाभ्यासात्॥ ..... अरण्यगुहापुलिनादिषु योगाभ्यासोपदेशात्; or *Suśruta*: आशयाभ्यासयोगेन करोत्याशयसंभवम्; or *Rájatar.*: दर्शनाभ्याससंवृद्धचूरागः क्षमापतिः (comp. also the inst. s. v. अन्वय p. 151*b*, l. 45);